

การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการขอสำเนา

การขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้นมักจะได้รับคำขอสำเนาเอกสารเรื่องของโครงการจัดซื้อจัดจ้างจากประชาชน และผู้ประกอบการจำนวนมาก และเอกสารประกอบในเรื่องนี้แต่ละโครงการก็มีจำนวนมากเสียด้วย จะลดภาระแก่หน่วยงานได้อย่างไร

มีอาจารย์มหาวิทยาลัยท่านหนึ่งครับ ได้หารือเข้ามาทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีประเด็นของเรื่องคืออาจารย์ได้ขอสำเนาการลาของตนเองในปี ๒๕๕๔ ซึ่งมหาวิทยาลัยฯ ได้อ้างประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้อง โดยเรียกเก็บค่าถ่ายเอกสารแผ่นละ ๑ บาท และหากให้นิติกรรับรองสำเนาด้วยจะเรียกเก็บค่ารับรองสำเนาอีกแผ่นละ ๕ บาท อาจารย์ได้ถามว่ามหาวิทยาลัยฯ จะอ้างประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการดังกล่าว เรียกเก็บเงินได้หรือไม่ มหาวิทยาลัยฯ ควรทำประกาศเรื่องนี้เองและเรียกเก็บเงินบุคลากรในหน่วยงานแผ่นละ ๕ บาทถูกต้องหรือไม่ และหากเอกสารนั้นไม่ถูกต้องผู้รับรองสำเนาต้องรับผิดชอบหรือมีโทษอย่างไร รวม ๓ ประเด็นครับ

ขอเรียนว่าอย่างนี้ครับ มีประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้อง ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒ สามารถใช้อ้างอิงได้ครับ แต่ต้องไม่เกินกว่าที่ได้กำหนดไว้รวมแล้ว ๑ แผ่นต้องไม่เกิน ๖ บาท รวมทั้งในข้อ ๔ ได้กำหนดว่ากรณีเป็นผู้มีรายได้น้อยอาจยกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียมได้ และเรื่องความถูกต้องของเอกสารนั้น ผู้รับรองอาจไม่ใช่ผู้จัดทำเอกสาร เพียงแต่รับรองว่าได้ถ่ายจากเอกสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานเท่านั้น หากประชาชนต้องการขอสำเนาเอกสารที่มีจำนวนมากดังในย่อหน้าแรกแล้ว หน่วยงานควรมีหนังสือแจ้งให้ผู้อยู่ไปตรวจดูเอกสารทั้งหมดแล้วเลือกถ่ายเฉพาะเอกสารที่ต้องใช้ และหากไม่จำเป็น เช่น ไม่ได้ใช้ในการดำเนินการต่อหรือใช้ทางศาลก็ไม่ต้องรับรองสำเนาถูกต้องก็ได้ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการให้บริการถ่ายเอกสารมีราคาถูกลงมาก ประกอบกับหน่วยงานของรัฐอาจพิจารณาในเรื่องของการให้บริการ และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วย

ผมเคยพบเรื่องที่ข้าราชการคนหนึ่งขอสำเนาเอกสารอย่างต่อเนื่อง เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอก็ถ่ายเอกสารให้แล้วมีหนังสือแจ้งให้ไปรับเอกสารพร้อมชำระค่าถ่ายเอกสารเป็นเงินสามหมื่นกว่าบาท แต่ผู้ขอแจ้งว่าต้องการเอกสารเพียง ๑๐ แผ่น ดังนั้น จึงควรแจ้งให้ไปตรวจดูเอกสารก่อน

(หารือ ๑๕ มิ.ย./๒๕๕๕)